

portal

L'administració a la cerca d'un model

Ismael Peña-López

Director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (2021-2024)

@ictlogist

Que l'administració s'ha de reformar —o transformar— de forma necessària i urgent és ja un secret a veus. A veus perquè no hi ha dia que no apareguin als mitjans de comunicació símptomes d'esgotament total de l'actual model; secret perquè en els darrers 20 anys hi ha hagut repetits intents de posar-s'hi però sense estratègies ni compromisos ni pactes de país clars i decidits. La data dels 20 anys no és arbitrària: el 2002 va celebrar-se el I Congrés Català de Gestió Pública; en resposta, en va sortir el 2005 el Llibre Blanc de la Funció Pública Catalana, un exercici de diagnosi força consensuat i que era tota una invitació a actuar; i el cicle es va tancar el 2006 amb el II Congrés Català de Gestió Pública que venia a preguntar-se: i ara, què? Aquest què, però, no ha passat.

Més enllà dels motius polítics —probablement els més importants— és també cert que la diagnosi no troba un model per convertir-se en prognosi. O models.

D'una banda, un model de com fer polítiques públiques en un marc de clara redefinició del contracte social a tot el món —o, si es prefereix, a

«Occident». O, millor dit, quin model d'Estat necessitem avui en dia per poder incidir en els determinants dels problemes complexos que hem de resoldre. Superat el model d'Estat del benestar, superat el model neoliberal d'Estat-regulador, no acabem de relligar iniciatives ara encara aïllades de com orientar l'Estat cap a les missions, el mapat d'actors, l'anàlisi de sistemes, les aproximacions basades en portafolis, la prospectiva o els mapes d'impacte, per esmentar-ne uns quants. Ens falta, doncs, un nou model per a l'acció col·lectiva al màxim nivell, per al foment de l'interès general: un nou model d'Estat.

D'altra banda, com aquest model de nova política —de nou Estat— es materialitza en un nou model d'Administració. És a dir, una cosa és dir què fa l'Estat, i l'altra com i qui ho fa. Les diagnosis fetes els últims anys, començant per la del Llibre Blanc, són força completes i, en les línies mestres, generen consens. Són, però, sovint, propostes aïllades a greuges particulars. Solucions ad hoc a problemes greus i reals però localitzats a les barreres, entrebancs i inhibidors en general que farceixen les

Administracions. Ens cal un model que permeti fer un abordatge total a la simptomatologia, que proposi una transformació estructural —i, per tant, sistèmica— que tingui en compte la governança, el talent, l'organització, els processos, la qualitat en la gestió i la qualitat democràtica.

Aquests dos models no es defineixen sols. Cal seure, posar recursos — persones, temps i diners— per dissenyar-los i per consensuar-los. En podem dir Pacte Nacional per la Funció Pública i l'Administració. Però un pacte que no sigui per diagnosticar —la qüestió ja ho està prou— sinó per planificar a nivell estratègic i operatiu, per assignar responsabilitats, per programar calendaris i, sobretot, per nomenar taquígrafs i avaluadors. En definitiva, per definir, dissenyar i implementar, invertint-hi tot el capital polític i social disponible. ■